

Correspondența Română

APARE IN TOATE DILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Correspondența Română

IN ROMANIA ȘI TERILE VECINE IN STRĂINĂTATE
Pe 12 luni . . . . . 30 lei | Pe 12 luni . . . . . 40 lei
" 6 " . . . . . 15 " | " 6 " . . . . . 20 "
" 3 " . . . . . 8 " | " 3 " . . . . . 10 "

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 . . . . . linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

București, 3 Ianuarie 1894

Numeroase și dureroase lovituri au avut, în anul ce trece, să sufere Românii de peste Carpați din partea stăpânitorilor lor Maghiari. Cu cât, în urma marniceii activități a conducătorilor lor, se strungeau mai strins legăturile dintre această și poporul însuși, temeiul a orișăreii spornice activități politice, și se întărea ast-fel lupta de rezistență, cu atât mai dușmănești și fără de răgaz pica în suspră-le loviturile, din partea acelor care nu-și ved scaparea și menținerea stăpânirii de cât în stirpirea, ca neamuri de sine stătătoare în Stat, a celorlalte neamuri, câte locuiesc, afară de Maghiari, în Ungaria.

Are totuși activitatea din 1893 și parca sa mângăietoare; atât e de adevărat că numai rău nu poate să fie în lume, și că este, ori-ce s'ar dice, o mișcare tot mai puternică în spre bine. Atârână însă de noi, ca să ajutăm acea mișcare, ucrând din parte-ne cu sîrguință și stăruință spre îmbunătățirea soartelor noastre.

Incetul cu incetul, foarte repede însă dacă ne gândim la scurtimea timpului în care acest rezultat s'a dobândit, chestiunea română a depășit granițele românismului, a trecut și peste granițele Ungariei și a devenit, ceea ce este adică, o chestiune europeană, a căreia importanță nici nu se mai discută. A fost un timp, cu măhnire trebuie s'o recunoaștem, când nici în țara românească, chestiunea Românilor din Ungaria nu era obiectul preocupărilor generale, ci doar câți-va oameni politici prevădători se interesau de ea mai intensiv; publicul cel mare o făcea numai în mod sporadic. Astăzi, ea nu se mai discută sporadic, ci preocupă dintr-o dată pe lumea politică, și pe cea din Ungaria, unde ocupă acum locul de frunte, — și în România, unde a fost pusă pe planul întâi al preocupărilor politice, — și în străinătate chiar, unde a căpătat o importanță primară și unde adică provoacă mai mari îngrijiri de cât a provocat de pildă chestiunea irlandeză.

Acesta este un semn îmbucurător și el consolează de multe suferințe, pe cei care au trebuit și trebuie să le îndure, pentru ca să atragă asupra popoului lor atențiunea înduioșată a lumii mari și a celor care hotărăsc de soarta națiunilor.

Știe adică lumea întreagă că, din pricina stăpânirii asupra a Maghiarilor, conflictul dintre ei și naționalități s'a intensificat până la punctul aceluia primejdios, când izbucnirea violentă nu mai poate fi înlăturată de cât de recunoașterea și înapoierea în întregime a drepturilor smulse, fie prin forță silnică, fie prin fraudă, de la stăpânii. Conflictul alt-fel poate izbucni la întâiul moment favorabil, dacă situațiunea de acum nu se va schimba, dacă naționalitățile asupraite din Ungaria, între care și frații noștri de peste Carpați, nu vor fi mulțumite cât mai îngrabă.

Europa are nevoie de pace și de liniște; iar prin asuprirea lor, Maghiarii întretin un foc viu chiar în mijlocul Europei. Europa mai are apoi nevoie de un zid puternic de apărare în Răsărit. Grație politicii lor, Maghiarii au spart adinc și sparg tot mai adinc pe toată ziua acest zid, parcă într'adins ar face-o, pentru ca mai lesne să poată fi inundat din răsărit Apusul Europei.

Sunt ast-fel interese permanente și interese mari actuale, care impun Europei să stingă focarul de nemulțumiri adinc din Ungaria. Este o chestiune de preservare chiar pentru densa și pentru civilizațiunea ei.

S'a dovedit însă că stingerea nemulțumirilor, pe cale violentă nu se poate ajunge. În zadar au luptat atâta amar de vreme Maghiarii să stîrpească naționalitățile din Ungaria. În loc de liniște, fia chiar ca la Varșovia, ei au aprins cea mai îndrăjită vrajbă și au aprins patimele până la cel mai periculos punct.

Nu rămâne pentru pacea chiar a Europei, pentru mai buna ei siguranță, altă soluție decât împăcarea naționalităților.

Greu a fost ca știința adevărului asupra luptelor din Ungaria să străbată în lumea politică europeană. Odată ce aceasta a succes, urmarea firească a acestei cunoștinți de asemenea va trebui să vie.

Presă vieneză despre chestiunea din Transilvania

Sub titlul «Prigonirea naționalităților în Ungaria» *Deutsches Volksblatt* din Viena publică un remarcabil articol, din care extragem următoarele:

«Guvernul maghiar lucrează cu zel de foc a face naționalităților viața pe cât se poate de nesuferită, cu deosebire Românilor, care până acum au opus cea mai puternică rezistență presiunii de maghiarizare. Românii trebuie să suporte astăzi apăsarea și șicanele cele mai neomenești.

«Luptele publicisticii române cu autoritățile guvernului maghiar sunt oribile.»

Aci diarul expune pe larg suprimarea foilor române *Tribuna* și *Foaia Poporului*, apoi procesul monstruos în cauza Memorandumului.

«În total sunt acușați 29 de conducători ai Românilor și după experiențele de până acum e sigur, că toți vor fi osândiți.

«Această furie ungurească de prigonire a produs cea mai mare inversunare, nu numai în toate cercurile Românilor din Ungaria ci și în toată țara Românească.

«Nici o chestiune nu se discută adică în România atât de viu ca acest proces monstru.

«Afară de acest proces, publiciștii români mai au încă alte cinci procese.

«De aci necesitatea unui procedeu solidar a tuturor naționalităților.

«În scurt timp, precum suntem informați, congresul naționalităților va fi convocat pentru a se cimentă o veritabilă coalițiune a tuturor naționalităților în contra supremației maghiare.»

Aci diarul german publică comunicatul comitetului executor al naționalităților, referitor la programul politic și de acțiune pentru realizarea pretențiunilor naționale.

Ce este Ungaria?

Un corespondent din Teiuș, al diarului budapestan *Egyetértés* îi trimite următoarea scrisoare, pe care nu putem rezista ispitei de a o reproduce în întregime.

«Un străin dacă vine la noi din spre sud est, nu poate face deosebirea, unde poate începe Ungaria; se găsește între niște comune românești, parcar fi chiar în mijlocul României; iar dacă călătorul vine din spre miadă-și, dă peste un mare ținut locuit de adevărați serbi, ca și care nici în mijlocul Serbiei nu se nasc; înaintând o bună bucată spre nord, găsește niște nemți care vorbesc un dialect șvăbesc, de îți pare că ești în mijlocul Germaniei; nu cunoaște că trece prin Ungaria de cât după bani și tăblițele cu tricolorul național așezate la răspanteile drumurilor.

«Comunele noastre din sudul Ungariei nu numai că și-au păstrat caracterul național al lor în cursul unei îndelungate vremi, ci, durere, și-au mărit încă aspirațiile naționale, din cauza neîngrijirii cercurilor guvernatoare. Neamțul e cel mai

bun patriot dintre ei ce e drept, pentru-că nu se entusiasmează de idea unei mari Germanii, dar totuși nu vrea să și-lapede caracterul german. Valahul numai deunăzi a dovedit ce idei are despre patria sa: despre Ungaria; visează o Românie mare. Sârbii, cu ochii injectați de sânge, nu așteaptă de cât ocaziune, ca să și poată da pe față visul lor despre o mare Sârbie. Nici-odată n'au fost mai mândrii de naționalitatea lor Sârbească, cum sunt acum. Nu e de mirare deci, că străinul are să creadă, că Ungaria se compune dintr-o parte a României și a Serbiei. Aceasta e însă nu numai partea externă; se vedem viața internă! În fie-care comună sunt 2—10 «conducători ai poporului», în cea mai mare parte popi, învățători (se 'nțelege că în secret numai), opincari, bărbieri, dulgheri; aceștia se 'ntâlnesc cu poporul în prăvălii, la moară, și în consecință cu firea lor indeamnă pe popor la gravitare externă propagată de ziarele naționale exagerate, și îl agită la ură neimpăcată în contra patriei. Popii și învățătorii (în secret) lucrează să corupă tinerimea debilă, îndoiioasă, ceea-ce nu e mare greutate; căci biserica lor este națională, care mult poate sub pavăza autonomiei, la control nu trebuie să țină.

«Domniii noștri vinează, arangează alergări de cai, regate, înființează societăți viciole, fac expoziții, dar să se îngrijească de o educație generală, națională, de la care depinde viitorul patriei noastre; pentru lucruri de felul acesta nici timp nici bani nu au. O activitate patriotică ca aceasta, pentru mulți e numai frasă goală.

«A umplea posturile așa cum le vine la socoteală, a aduna atâtea parale, ca să se poată retrage peste câți-va ani la o pacinică odihnă, acesta este scopul lor de căpetenie.

«Principiile dezastroase a timpurilor noi s'au ivit și în patria noastră. Bani, desfrul, acestea sunt pentru cei mai mulți idoli, în adorația cărora imitează chiar și cei mai mici pe cei mari.

«Spre pildă, dacă un notar din nordul Ungariei (adecă Ungaria propriu di-să, vrea să spună corespondentul) ar vedea cum imitează câte un coleg al lui din părțile despre meață-di (adică dintre Români) pe cei mari, când se plimbă în trăsură, de sigur ar crede că e cel puțin vice-comite, pe vreme ce el, sormanul, e silit să bată drumurile satelor vecine, prin pustietăți. Dar de, un notar din părțile sudice poate face lucruri de astea; ajutorul de notar, copistul, ajutorul de copist, executorul (portărelul) toți aceștia adună bani, pe seama lui; el n'are timp nici pentru aceasta, căci doar destule are el de poruncit, el fiind și ministru și comite suprem și vice-comite și inspector școlar și perceptor și subprefect. Agitațiile naționalităților... o, acestea nu-i ard nici tălpile, nici conștiința; căci doar dela alegeri știu prea bine: subprefectul, vice-comitele, ba chiar și comitele apoi și ministrul—ce se întâmplă prin satele lor. De ce să-și bată capul și el cu daraverile astea? El e mulțumit, că nu se amestecă nimeni în lucrările lui, că poate face plim-

bări cu trăsura și vânătoare, că poate domni pe placul lui; și ce-i mai trebuie?

«Poate cine-va, în o poziție ca aceasta, să aibă de grije că se va întâmpla cu patria în ast-fel de împrejurări? Habar n'are! Dintâiu vine egoismul material, apoi urmarea acesteia, desfrinarea etc, patria... o, dar el fiind cuprins de lucruri mai ideale, n'are timp să se intereseze de dânsa: las s'o ferească poezii flămânde, diariștii și învățătorii!

«În chipul acesta vedem în toate părțile patrioți reii. În timpul din urmă ultraștii naționalităților declară pe față, că nici o dată nu-și vor trimite copii în kișdedo-vo-uri, ci vor înființa asile din mijloacele lor proprii pentru a putea fi ei înșiși stăpâni pe ele. Pentru ajungerea acestui scop impart liste de subscripții etc., și mai principal e, că cu ocaziunea petrecerilor arangiate în scopul acesta, declară pe față aceșii concetățeni ai noștri, că sunt sârbi; la toate ocaziunile ni se presintă cu cocarde naționale sârbești și cu toate acestea nu se găsește nimenea să pună capăt acestor scandaluri publice. Unde o se ducă toate acestea?

«Acel număr mic de Unguri, care locuiește în aceste părți ale Ungariei e expus celui mai mare dispreț și de multe ori e chiar insultat. Funcționarii statului, care ar fi chemați de a sprijini idea de stat maghiar, afară din oficiu, nu vin în contact aproape cu nimenea, iar cei inferiori sunt pe partea naționalităților fiind de aceeași limbă.

«Ce e înse mai mult, am observat, că în locuri ast-fel expuse sunt aplicați ca dirigenți de oficii postale omladiniști.

«Ori și cât de pacinice s'ar arăta relațiile, observatorul conștiincios cu toate acestea poate observa o formațiune vulcanică, care există cu toate că vulcanul e acoperit bine.

«Care poate fi cauza acestor situațiuni atât de neglijate? Causa acestor stări de lucruri, în primul rând, e guvernul.

«Din cauza alegerilor, numai pentru ca să poată obține o majoritate, a gugulit naționalitățile, a cochetat cu ele, a trecut cu vederea svircolirile lor, și ast-fel au devenit naționalitățile incredute, pretențioase, și ast-fel vor deveni poate și trădători.

«Am auzit până acolo, că ați în părțile locuite de naționalități, omul maghiar, de și este în patria lui, nu se simte a fi acasă; un spirit strein îl incongioară, dansurile și cântecele unor țări streine au rolul principal, pentru care ar trebui să aruncăm în temniță pe răsfațații cântători, cum au făcut cu noi în epoca lui Bach, aici în patria noastră. Ei, dar domniii noștri, începând de sus până la un copist notarial, privesc des'ășurarea lucrurilor prin altă prismă. Cine să se intereseze de astea, cine să-și vire mâinile în vespar!

«Ei cred că cu un popor incult curând isprăvești; dacă va ave cutezanța a se svircoli, avem jandarmi, avem armată; las' să trăiască și ei în petreceri nevino-vate; doar și dumnealor petrec, de ce să-și turbure viața lor de «sport-man» cu treburi de astea.»

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

AUSTRO-UNGARIA

O depeșă din Brunn cu data de Vineri a nuntă că tinerii cehi din dietă au depus o propunere de desființare imediată a membrilor excepționali din Praga. Președintele n'a permis discuția acestei propuneri.

— Toate ziarele vieneze anunță retragerea prințului de Reuss, ambasadorul Germaniei pentru motive de sănătate.

«Fremdenblatt» dice că Prințul de Reuss a fost atins acum un an de o boală gravă care l'a slăbit până într'atâta în cât s'nu-și poată îndeplini de cât cu greutate datoriile sale oficiale și sociale.

ANGLIA

Lordul Wiloughiby Eresny (conservator) a fost ales Vineri deputat în Horncastle în locul lui Stanhope decedat. A avut 458 voturi contra 3,743 date candidatului Gladstonian.

— Camera Comunelor s'a amânat până la 31 Ianuarie.

— D-l și Doamna Gladstone au plecat Biarritz.

BELGIA

D. Beernaert a exprimat regelui intențiunea de a-și da demisiunea, dacă Dreap nu primește propunerile guvernului. Până azi, luni, nu s'a luat nici o hotărâre în această privință.

DANEMARCA

Regele a răcit și e nevoit să stea în pa-

FRANȚA

D. Challemel Lacour a fost reales președinte al Senatului cu 132 voturi din 141 votanți.

— Câți-va deputați socialiști vor adresa lui Carnot o scrisoare în care vor implora grația lui Vaillant; vor cere ca deputații să iscălească scrisoarea.

— D. Waddington, fost ambasador Franței la Londra, a murit de albuminer.

— Consiliul de miniștri a autorizat generalul Mercier să presinte camerii proiect, care să pedepsească, în cas război, comunicațiunile clandestine porumbei-călători și un proiect care înlesnească operațiunile de mobilizare mijloacele de transport.

— D. Clovis Hugues va interpela pe Raynal asupra atentatelor comise de guvern în contra presei și a libertății individuale.

— Relativ la o perchișiție făcută alaltăieri la un anarchist, al cărui nume e ținut secret «le Temps» declară că știe de la un comisar de poliție, că publicarea acestui nume ar avea de urmare demisiunea sau deținerea mai multor impiegați ai ministrilor, rude cu anarhiști.

GERMANIA

O depeșă din Berlin anunță, că Vineri s'a deschis acolo Congresul comercial. Boetticher a ținut un discurs în care a declarat că pacea este asigurată prin înțelepciunea Impăratului; el a amintit succesul congresului german la Chicago.

Președintele congresului a declarat,

ure intenția de a convoca o a doua adunare generală a congresului pentru a se discuta tratatul de comerț cu Rusia.

Congresul a adoptat cu o mare majoritate o moțiune, spunând că e loc de a se eme, ca proiectele de impozite să nu împedice activitatea economică a țării și să nu reducă capacitatea națiunii pentru plata impozitelor.

— Reichstagul a continuat Vineri discuția impozitelor asupra tutunului. Plenipotențiarul din Baden a expus foloasele proiectului în comparație cu sistemul actual de impozite.

Doi deputați au vorbit contra proiectului; un conservator a vorbit pentru.

— Reichstagul a adoptat aranjamentul comercial provizoriu cu Spania și a continuat apoi discuția impozitelor asupra tutunului.

OLANDA

O depeșă din Amsterdam anunță că telegrama din Haga cu data de 8 Ianuarie st. n., publicată de ziarele străine și privitoare la agitația lucrătorilor fără lucru, este o invenție. Nu s'a întâmplat nimic la Haga. Socialistul Cohen, de care vorbește depeșa, locuiește în Anglia, unde s'a refugiat ca să scape de condamnarea din 1886 pentru insultă în contra regelui Wilhelm. Din când în când la Amsterdam sunt niște bande de lucrători fără lucru, puțin numeroase și în general pacifice.

RUSIA

Serbarea care trebuia să se dea de anul nou la Împăratul și la Împărăteasa în palatul de iarnă, a fost amânată.

— O depeșă din St. Petersburg anunță, că profesorul Bergmann a amputat piciorul generalului Gurko.

Țarul a oferit generalului un castel în Crimeea pentru a sta acolo în convalescență; însă, starea generalului nu permite a-l transporta.

— Cu ocaziunea anului nou, d-l Pobielowostzew a fost numit secretar de Stat, conservând în același timp, postul său.

D. Manassein ministru al justiției, a fost scos din funcțiunile sale, după cererea sa. El a primit ordinul St. Alexandru Newsky în briliante. A fost înlocuit cu d-l Muravieff. — D. Plehen a fost numit secretar al imperiului.

D. de Giers a primit ordinul St. Andrei. Decretul care îi conferă această distincție spune, că de când d. de Giers a luat direcțiunea afacerilor străine, el se devotase cu totul gândului împăratului, care era de a menține relațiunile amicale cu celelalte puteri.

D. Delianoff a primit ordinul St. Andrei în briliante, Contele Worontzow-Dachkow, ordinul St. Vladimir, I-a clasă, D. Durnowo și Filippow, ordinul St. Alexandru Newsky cu briliante. D. Witte, ordinul St. Ana I-a clasă. D-nii Yermolow și Kriwoschein, ordinul St. Ana clasa 2-a. D. Dachn, ministru pentru Finlanda, Vulturul Alb.

— Ministrul comunicațiilor a cerut în străinătate 250 de locomotive și mai multe mii de vagoane. Cea mare parte din comandă a fost făcută în Austria și restul în Belgia.

SPANIA

Se comentează mult la Madrid numirea de către Sultanul Marocului a lui Ali al Rubio ca pașă al teritoriului din Melilla; Ali este un inamic al Spaniei și mareșalul Campos îl ceruse de zălog.

— Curierul imperial a fost atacat și rănit Sâmbătă între Maroc și Mazagan. Telegramele au fost scăpate.

STATELE-UNITE

D. Carlisle a cerut în comisiunea financelor a Senatului autorizația de a emite obligațiuni de Stat 3% cu scadență de 3, 4 sau 5 ani, pentru a evita criza vistericii, care amenință. Veniturile guvernului continuă a scăde. Deficitul lunar se va urca probabil la 10 milioane dolari.

Comisiunea n'a luat nici o hotărâre.

TURCIA

Buletinul din urmă asupra holerii din Constantinopole semnaleză 2 decese și 4 casari noi.

Nici o știre privitoare la epidemia din Andrianopole, Damolico, Salonie și Kir-kisse.

O nouă gazetă ungurească

Contele Bethlen, ministru de agricultură al Ungariei a pus la dispoziția lui Alexics György o sumă de bani pentru înființarea unei gazete la Moldovân Gergely.

D-l Alexics, acest prieten al lui Moldovân a crezut și el de cuviință să-și manifesteze și el ca toți renegații patriotismului maghiar.

Scopul diarului, după cum putem judeca după faptele d-lui Alexics de până acum, nu poate fi altul de cât propagarea maghiarisării. Iată ce i se scrie «Gazetei Transilvaniei în această privință:

Pesta, 9 Ian. n. 1894.

Onorată Redacțiune!

Când veți primi această scrisoare veți primi poate și numărul întâiu al foaii «Poporul», edată cu speșele ministerului de agricultură, sub direcțiunea cunoscutului Dr. Alexics György. Foaiă se va trimite gratis la toate comunele românești.

Lucrul s'a plămădit în secret. Cel puțin până aci nimeni n'a avut cunoștința, că se pregătește aici, la centrul ocărnuirii, un organ popular în limba română.

Pe cât am aflat, foaiă «Poporul» va apărea încă înainte de anul nou al nostru. Va tracta chestiuni economice, dar va aduce și articoli de instrucțiune populară și posesii populare culese de Dr. Alexics, afară de aceasta alte noutăți, iar limba acestei foi «patriotice» va fi, dice-se, cât se poate de populară, ca să o înțeleagă țărani noștri, fără să mai aibă lipsă de explicațiunile dascălilor, sau a preoților lor.

Vedeți cum se îngrijește părintescul guvern de luminarea poporului nostru, care i-a căzut, chiar acum numai — tronc la inimă!

Ne vom pomeni încă, că ne va înființa și câte-va gimnasil, școale reale și în fine, pupază pe colac, vre-o două Academii și o Universitate. Ce diceți?

Foaiă d-lui Alexics apare odată în săptămână.

TURBURARILE DIN ITALIA

Palermo, 12 Ianuarie. Știrile sosite din provincie anunță o liniște complectă. 7,000 de soldați și 130 de ofițeri au sosit; au fost primiți de o mare mulțime.

Palermo, 13 Ianuarie. Toată Sicilia este liniștită.

Roma, 13 Ianuarie. «L'Esercito» desminte în mod categoric chemarea sub arme a celorlalte clase.

Palermo, 13 Ianuarie. Un decret afișat acum, oprește introducerea în Sicilia a or-cărui fel de arme și ordonă tutulor cetățenilor de a remite autorităților ori-ce armă ar ave la ei.

Roma, 14 Ianuarie. Agenția Stefani află din Carrara că Sâmbătă noaptea s'a făcut acolo o încercare anarchistă. Drumul între Carrara și Massa a fost baricadat, patrulele de jandarmi au fost atacate, casarma garzilor vamali a fost năvălită, garzii au fost nevoiți să predea armele lor. Un jandarm și un turburător au fost omorâți și un jandarm a fost grav rănit; afară de acestea, bande armate cutreeră locurile dintre Carrara și Massa. Se așteaptă trupe.

Roma, 14 Ianuarie. Depeșele Agenției Stefani din Palermo continuă să semnaleză liniștea.

Turin, 14 Ianuarie. Partidul socialist a ținut aci în teatrul național o ședință privată pentru a protesta în contra evenimentelor din Sicilia. Oratorii, și mai cu seamă d-l de Amicis, au fost mult aplaudați.

MEETINGURI DE PROTESTARE

La 9 Ianuarie va ave loc în Capitală și principalele orașe ale Țerei, meetingurile de protestare contra dăreii în judecată a Comitetului Național din Sibiu, adică: *contra aducerei în fața barei judecătorești a întregului popor român de peste Carpați.*

*

La întrunirea națională ce se va ține în Capitală vor lua cuvântul oratorii din toate partidele politice și mai mulți studenți universitari.

*

Printre oratorii care vor lua cuvântul la această întrunire, va fi și d. Ionel Grădișteanu.

*

Studenții universitari din Iași în unire cu Comitetul Ligei Culturale din această localitate, au decis a se ține și acolo o întrunire de protestare.

*

Apelul Comitetului Național Studentesc, va fi lansat la 2 Ianuarie, iar nu la 9 Ianuarie, cum din eroare anunțase.

*

Afară de capitală și Iași, se crede că se vor mai organiza întruniri în Brăila, Galați, Focșani, Craiova etc.

*

Orașele, în care nu se vor ține meetinguri, vor trimite delegațiunii la București și Iași.

*

La Iași, întrunirea se va ține în localul Circului Sidoli.

„DESNAȚIONALISAREA“

— Dare de seamă —

II

Cum își mențin în Statele eterogene cu regim constituțional stăpânitorii dominațiunea în mod silnic și artificial? D-nul I. Novikow răspunde la această întrebare, citând exemplul Ungariei și arătând cele ce se întâmplă acolo, întemeiat de alt cum chiar pe *statisticile oficiale* maghiare, în care toată lumea știe cât de puțină încredere putem pune.

După acele statistice, populațiunile Ungariei se impart după limbile vorbite de ele, așa precum urmează (anul 1880):

Limba Maghiară vorbită de	6.206.000	inși
» Română »	3.325.000	»
» Sërbo-croată »	2.325.000	»
» Nemțească »	1.882.000	»
» Slovacă »	1.799.000	»
» Ruteană »	344.000	»
Alte limbi »	257.000	»
Copii care nu vorbesc încă	506.000	»

Este de observat, după cum relevă însuși d. I. Novikow, că israeliții sunt tre-cuți printre maghiari, spre a umfla numărul acestora, care nu era în realitate la 1880 de cât de 5.500.000 inși. Dar, chiar și așa, vedem că în regatul Sf. Ștefan națiunea stăpânitorilor formează numai 40% din populațiune. Cum se face că această minoritate, deși statul e constituțional, dominează majoritatea de Români și de Slavi? Acesta e rezultatul legilor speciale de alegere aplicate stăpâniților, al repartisării nedrepte a colegiilor electorale și al tuturilor măsurilor de legislație și de administrație îndreptate într'acest scop. Până acolo merg lucrurile că, de oare-ce legea dăce că alegătorul care nu-și va plăti dările cu 6 luni înainte de alegeri, nu poate participa la vot, adese-orî în unele localități, percepătorii nu cer sërbilor și românilor impositele când s'apropie alegerile, iar dacă alegătorii merg la plată găsesc casieria închisă. Firește apoi, că prescripția legală nu se aplică Maghiarilor. E adevărat însă că, Românilor, care au adoptat pasivitatea, acest nou sistem de corupție a constituționalismului li se aplică mai puțin; dar el este în floare la Sërbi și la Slovaci. Apoi, după legea maghiară, dacă de ce alegători prezintă un candidat și dacă, în timp de 1/2 oră, nu i se opune un concurent, cel prezentat se consideră ales. Nimic mai lesne de cât folosirea acestui mijloc în biururile electorale presidate de autorități maghiare.

Camera deputaților din Pesta, care se compune din 413 deputați, ținând seamă de proporția populațiunilor, ar trebui să fie ast-fel compusă:

Maghiari	190
Români	75
Slovaci	60
Nemți	60
Sërbi	15
Ruteni	15

În realitate însă, ea nu cuprindea la 1880 de cât 3 deputați români, 8 nemți și 6 sërbi, restul de 397 erau toți maghiari.

Ađi, mai reu încă, nici români nu sunt representați în Camera Ungariei!

Dacă este ceva mai scârbos de cât despotismul, negreșit este această libertate mincinoasă. Și încă nu e tot. Ori-ce lege în Ungaria trebuie să treacă prin *Tabla Magnaților*. Acolo, afară de 3 Croați, toți cei-l'alți membri sunt Maghiari; ei sunt 929 la număr. Nici Români, nici Nemți, nici Slovaci, nici Sërbi, nici Ruteni nu sunt representați.

Și această «politică de violență» în vederea desnaționalisării nu se practică numai în țerile *unite* cu Ungaria, dar și în Croația, care, dragă Doamne! are un fel de autonomie și guvern separat. În 1887, și ađi încă tot așa, din 110 deputați în Dieta Croației, 90 erau și sunt din partidul guvernamental unгурesc, iar abia 20 opoziționali naționali. Ingerențele cele mai teribile se fac la alegeri în favoarea deputilor maghiaroni și aceste ingerențe sunt înlesnite prin votul pe față, introdus în Ungaria. — D-l I. Novikow citează ast-fel cazul unui mare negustor din Agram, bun patriot Croat, care se plânge mai mult de cât ori cine de actuala stare de lucruri, dar votează cu Maghiarii, de teama ruinării, care l-ar aștepta când s'ar pune în potriua administrației. S'a pretins că la 1866, d-l de Beust ar fi ăis unui om de Stat unгур: «Păziți-ve hoardele voastre, noi le vom păzi pe-ale noastre». E drept că populațiile stăpânite din Ungaria sunt tractate ca *hoardele*.

* * *

Aceste sunt mijloacele politice, prin care stăpânitorii isbutesc, chiar în țerile constituționale, să se mențină la guvern. Iar dacă au guvernul, am vedut deja ce lesne le vine să propage desnaționalisarea prin limbă.

După limbă și literatură, una din manifestațiunile cele mai interesante ale naționalității, este arta. Până acum nu s'a dat o prea mare importanță artei, așa încât aceea a stăpâniților să fie pe față proscrisă, cum se întâmplă cu limba. Totuși, chiar și până acum nici odată stăpânitorii n'au prețuit arta stăpâniților și nu au încurajat-o. Inconștient oare-cum, ei însă tot au lucrat la dărăpănarea ei. În Rusia, când Statul dă subvenții pentru clădire de biserici, ele nu se clădesc de cât în stilul stăpânitorilor. Asemenea și celelalte edificii publice. În Ungaria, națiunile stăpânite își clădesc bisericile ele înșile; altminteri și acolo s'ar observa ce se vede în Rusia și în India. Aci mai ales se observă mai bine disprețul pentru arta stăpâniților. Artă indiană negreșit e superioară preținsei arte de clădire modernă. Totuși, Englezii îi dau zor cu construcții în stil pretins gotic, chiar în India!

În musică, de asemenea, stăpânitorii, prin urmare Statul, nu se preocupă de cât de musica lor, ori-cât ar fi ea de înapoiată în raport cu a stăpâniților.

Dar apoi și ideile, sentimentele, moravurile, dreptul stăpâniților sunt proscrise, înlăturate și urmărite de stăpânitori, care pe toate căile urmăresc fantastica omogeneitate.

În privința ideilor, adevă a științei și a filosofiei, opera de desnaționalizare nu apare destul de vedită, de oare-ce, las că știința și filosofia nu au un caracter național, ci mai mult universal, dar apoi guvernele până acum, s'au interesat mai mult de religione de cât de filosofie. Totuși, e de observat cum în gimnasiile, liceele și universitățile deschise de guvernele stăpânitorilor, știința însăși ia o colorare de partid contra stăpâniților. — Se introduce în acele institute de cultură filosofia care e simpatică stăpânitorilor: ast-fel, cu incetul poporul stăpânit se imbibă cu aceleași idei și concepțiuni ca și stăpânitorii; desnaționalizarea e cu atât mai lesne. Englezii deschid școale în India. În acelea, ei nu predau sistemele de filosofie ale lui Kapila sau Vedanta, ci ale lui Locke, Hume, Herbert Spencer. Mai de parte merg Ungurii. În liceele și universitățile lor, elevii națiunilor stăpânite ascultă cum de pe catedră se falsifică pe d'intregul istoria chiar a poporului din care fac ei parte, pentru a se glorifica neamul maghiar!

Un alt procedeu pentru impunerea ideilor este censura. Ea este de două feluri: preventivă și penală. În cazul întâiu, orice scriere trebuie supusă, înainte de tipărire, censorilor, care o autorisă sau o interdic. În cazul al doilea, ori-ce scriere care nu place stăpânitorilor este suprimată iar editorul, autorul și tipograful sunt pe depsiți. Un guvern, care controlează ast-fel scrierile unui popor, nu poate negreși să oblige pe oameni a serie lucruri contra convingerilor lor, dar el poate totuși să împiedice propagarea ideilor care nu convin stăpânitorilor. Atunci, ideile favorabile acestora, au câmp larg deschis înaintea lor, capătă deci predominarea, și ast-fel chiar și ideile stăpâniților sunt eliminate de stăpânitori.

Adesea apoi guvernele stăpânitorilor se folosesc de diare și de cărți spre a face propagandă între stăpâniți contra intereselor lor. Ei plătesc pe unii din autor ca să scrie unele lucruri, care li-se par chiar lor false, dar de care au nevoie spre a amăgi lumea. Ast-fel în Ungaria sunt plătiți câți-va renegați ai naționalităților

* * *

În afară înse de aceste proceduri restrictive, stăpânitorii folosesc pentru desnaționalizare și privilegiile și favorurile atunci când violența nu isbutește. Când polonezii au putut governa după pofta lor provincia Lituaniiei (1569), ei ofereau moșii celor care treceau la catolicism. Ad Rușii oferă în aceeași provincie moșii celor care trec la ortodoxism.

În țerile parlamentare, unde stăpâniți isbutesc a avea deputați în parlament corupția prin bani, prin titluri, prin demnități e întrebuintată pentru a face pe deputați să părăsească cauza compatrioților lor.

* * *

Este mai grea desnaționalizare pe terenul sentimentului, adevă în privința moravurilor. Aici, numai acei stăpânitori reușesc, care pot fărmece pe stăpâniți prin

calitățile lor personale superioare sau prin noravurile lor mai alese și mai seducătoare. Dar, într'această privință, încă pot ucra și lucrează mult stăpânitorii pe cale legislativă. Schimbând legile și dreptul stăpâniților, incetul cu incetul moravurile trebuie să se modifice și ele și să se apropie de ale stăpânitorilor. Firește, nimic nu e mai greu de cât să se schimbe principiile fundamentale ale dreptului unui popor, cele referitoare la organizarea proprietății și a familiei; însă trebuie să ne gândim că Englezii au isbutit să desființeze în India vechiul obicei al arderii vedurilor!

* * *

Aceste sunt în scurt măsurile de căpenenie, de care se folosesc stăpânitorii pentru a desnaționaliza o societate. Intreprinderea lor ne arată, că desnaționalizarea nu e alt ceva de cât o politică de nedreptate violentă.

A opri pe oameni să locuiască acolo unde le place, a poseda proprietăți, a clădi construcții religioase, a tipări diare și cărți, etc. etc., sub cuvint că nu profesează religia sau nu vorbesc limba stăpânitorilor, este o scurtare de drepturi.

A obliga pe oameni să plătească un cult, care nu este al lor, sau a întreține școli, unde li se predau învățături și limbă, care le sunt odioase, este a practica nedreptatea.

Intregimea măsurilor de desnaționalizare poate deci fi socotită drept practica celui mai rău despotism. și când naționalitățile stăpânite nu vor să se supună lor, ele nu au alt de cât să lupte pentru libertatea lor.

1893

Indiferent de ceea ce s'a săvârșit în timpul celor 365 de zile, pleacă să se ducă în 1893, pentru a face loc colegului și urmașului său mai tânăr 1894.

Dar pe cât de nepăsător ne părăsește, și atât de puține regrete lasă în urmă.

În special, poporul românesc reține puține amintiri plăcute din espiratul 1893. Cât de multe sunt însă suferințele acestui neam încercat neam al nostru! Cu deosebită Românilor supuși coroanei ungurești, căci le-a fost nu se poate mai amară. În toate părțile furtună, vârtă, vâltoare. Intemnițările s'au înșirat una după alta în număr de mare număr, și convoiul intemnițatilor trimiși în închisorile statului ungheresc întrece pe acel al deportaților în iberia.

Incepând cu părintele *Lucaciu*, carele a fost intemnițat în Ianuarie trecut în Sighet, de unde a fost transportat la Sătmăreș și mai în urmă în Pesta, numărăm între martirii cauzei naționale pe *Albini*, pe *Rusu*, pe *Roman* și *Popa Necșa*, pe *Ordea* și pe *Balteș*, pe *Popovici* și *Brote*, și pe alții atâția.

Și mai departe, ce regrete ne mai poate lăsa 1893, dacă nu amintirea vandalismelor de la Turda, când au fost dărâmate casele lui Vlăduțiu, și amenințată viața sa?

Sau poate atacurile de la Oradea-Mare, când au fost dărâmate bisericile române, școala poporului nostru și palatul episcopului Pavel?

Dar impuscările țeranilor români din Scărișoara? Și pe care teren al vieții publice n'a fost năpăstuit Românul?

Legile din ce în ce mai draconice se fabrică în atelierul deputaților din Pesta numai în vederea maghiarisării și a formării statului unitar maghiar. Și ast-fel în sancționarea școlii române tot mai mult și-a câștigat teren limba ungurească, și învățătorii ca Vancu au fost alungați de la catedrele lor, pentru motivul că nu cunoșteau perfect limba ungurească.

Nici casa lui D-deu n'a fost cruțată de atentatele ministrului de culte, și legile pentru introducerea limbii ungurești în administrația bisericească s'au votat și continuă a se vota cu iuțea lui uimitoare.

În sfârșit, ce ne lasă în urmă 1893, dacă nu perspectiva de a vedea intemnițat pe toți membrii comitetului național român de peste Carpați, și poate într-g poporul cunosător de carte, cărui i s'a răpit și dreptul natural de a petiționa.

Ce amintiri putem avea din acest an, dacă nu aducerea aminte, că din cauza comasărilor țeranul român pierde mica sa proprietate și e mănânat cu repediciune spre o totală ruină, spre complectă distrugere.

Cine nu va avea în minte multă vreme curentul format printre Maghiari, cari în consiliile județene și comunale hotărăsc a invita parlamentul să ia măsuri aspre pentru supravegherea băncilor de economie române, care sunt după ideea lor pepiniere de Daco-Romani.

Cine va uita vre-o dată cererile aceluiași consiliu de a se închide granițele față de România? cine n'are vii în memorie amenințările cu restrângerea libertății presei?

Cine în fine nu a vădit suprimată *Tribuna* și *Foaia Poporului* și ast-fel palmuită drept în față acea mult trimbițată libertate din statul maghiar?

Cine, dar cine poate să le înșire pe toate acele urmări și năpăstuirii, care se grămădesc pe capul bietului nostru popor?

Și din mijlocul tipetelor de durere, care răsună din Ardeal, din vuetul furtunii, ce s'a deslănțuit asupra poporului nostru, din virtutea umplu al luptei, ce o duc frații noștri de acolo, ne amintim cu adevărată satisfacție, că în ciuda tuturor relelor solidaritatea românească a rămas intactă, conștiința națională mai vie ca tot-de-a-una, Românul mai hotărât la rezistență ca în tot trocutul său foarte furtunos. Și din evenimentele, care s'au rostogolit unele după altele în Ardeal, ne amintim cu o adevărată plăcere manifestarea cea măreață a poporului român în conferința de la Sibiu, și interesul deosebit, ce l'au manifestat Românii din Țară față de frații subjugăți.

Și dacă 1893 ne lasă în perspectivă un proces monstru prin natura lui, procesul Memorandului, anul 1894 ne zimbește promițându-ne congresul tuturor naționalităților supuse din Ungaria. Neapărat 1894

n'are să fie mai puțin agitat prin duelul și mărimea luptelor, ce au să se dea, și prin întărirea celor două armate dușmane. Dar după teribila furtună urmează tot-de-a-una pacea și seninătatea firii, și din uraganul, care va mai bate naționalitățile din Ungaria, cine știe dacă 1894 nu ne va aduce pacea și concordia făcute pe baza echității și a dreptății!

„Lupta Națională“.

DIVERSE

O pătenie a contelui Tolstoi

În Tula s'a jucat nu de mult de o trupă de diletanți piesa lui Tolstoi: „Fructele Spovedaniei“. La repetiție au invitat și pe renumitul autor, care din întâmplare se afla în acel oraș, ca să dea unele explicații aranjatorilor de scenă.

Tolstoi a promis că va merge. Se hotărâse ca să nu iee parte public la repetiție, din care cauză a fost pus la intrare un gardist, dându-i-se ordin, să nu lase pe altul să intre de cât pe contele Tolstoi.

De odată vine un țeran voinic, cu blană și cu căciulă și intră la teatru. Gardistul îl cheamă îndărăt; țeranul inse urcă scările liniștit. Obrăsnicia țeranului revoltă pe gardist, care se repede la el, îl înhață de guler și îl dă afară. Atunci streinul spune că el e contele Tolstoi, cel așteptat. Gardistul deschide ușa și contele intră în teatru. Tocmai începuse repetiția.

Unul dintre diletanți, un tânăr aristocrat, care avea rolul unui servitor, trebuia într'o scenă a piesei să dea afară din o sală de așteptare pe niște țerani; el inse, cu delicateța-i înăscută, o făcu aceasta cu atâta neoriginalitate, în cât contele Tolstoi nu a putut trece lucrul cu vederea și i-a făcut observația următoare: «Nu, cum i-ai dat afară d-ta, nu este original. Trebuie s'o faci așa, cum s'a întâmplat cu mine adineaori, pe scări»...

ȘTIRI TELEGRAFICE

Viena, 2 Ianuarie. — D-l Francisc Schiessl, fost consilier de ambasadă la St. Petersburg, este numit ministru în Persia.

St. Gall, 12 Ianuarie. — O demonstrație s'a făcut Sâmbătă în fața muzeului, unde ofițerii dădeau un bal; ofițerii angajaseră o muzică străină. Manifestanții au spart geamurile.

S'au făcut mai multe arestări.

Roma, 2 Ianuarie. — «Fanfulla» anunță, că d-l Crispi a avut, acum trei zile, o lungă întrevedere cu cardinalul Rampolla, dar acest diar nu cunoaște subiectul acestei întrevederi.

Paris, 2 Ianuarie. — D-na și d-l Gladstone au sosit dimineața în deplină sănătate la Biarritz.

— Cererea de grațiere, adresată d-lui Carnot de către câți-va deputați în favoarea lui Vaillant, a fost trimisă nedeslipită ministrului justiției și va fi supusă cu cele l'alte acte ale dosarului comisiunii de grațiere.

Londra, 12 Ianuarie. — «Agenția Reuter» află din Honolulu, că guvernul provisoriu din Havai a protestat în răspunsul său președintelui Statelor-Unite contra amestecării acestuia în afacerile din Havai; el refuză demisia cabinetului cerută de d-l Cleveland și declară, că va aștepta deciziunea congresului american.

Rochefort, 12 Ianuarie. — Doi din răniții exploziei torpilorului «Sarrazin» au murit.

CRONICA

Cu ocazia Anului nou M. S. Regele a dat următorul ordin de zi pe armată:

«Ostași,

«Anul cel nou sosind, pe voi vă găsește tot credincioși apărători ai Țerei și ai Tronului, iar pe mine mândru că sunt «căpetenia voastră».

«Insuflețiți de sânta-vă datorie și eu sigur fiind, că în ori-ce impregiurare veți «răspunde la înalta voastră chemare, sprijiniți-vă tot-de-a-una pe îngrijirea și dragostea Mea.

«Oficieri, sub-oficieri și soldați: ve urez «ani mulți și fericiți».

«Dat în București, la 31 Ianuarie 1894».

Venerabilul Președinte al Comitetului central al Ligei culturale, d-l Vasile A. Urechia, cu ocaziunea Anului nou și a onomasticeii sale, a primit de la secțiunile Ligei și alți fruntași Români o mulțime de felicitări și urări pentru isbânda mărețului ideal al Ligei culturale

Biuroul Ligei culturale a primit ieri următoarea telegramă.

Sibiu, 2 Ianuarie. — Procesul pentru Memorand s'a amânat, fără a se pune înse alt termen.

„Tribuna“ și „Foaia Poporului“ vor apăre dizele aceste. Intârzierea a provenit din cauza formalităților de transmitere a proprietății Institutului tipografic.

Comitetul Central al Ligei Culturele roagă pe toate direcțiunile de țiare din districte și capitală și pe toate persoanele care mai au liste de subscriere pentru *Fondul de protestare*, a le înainta împreună cu sumele strinse Cassieriei Centrale a Ligei str. Nouă No. 6 București.

Dumineca trecută s'a făcut la Sibiu o frumoasă serbare în sala cea mare a școlii de fete a «Asociațiunei Transilvănene» cu ocaziunea desvelirii portretelor foștilor președinți ai asociației.

S'aun desvelit portretele Mitropolitului Andraei baron de Șaguna, unul din întemeetorii asociațiunei, al prepositului capitular Timotei Cipariu, al baronului Vasile Pop, al consilierului aulic Iacob Bologa și al lui George Barițiu, reșosat anul trecut.

«Unirea» din Blaj aduce vestea, că guvernul unguresc a aprobat alegerea canonicului I. M. Moldovan ca președinte al «Asociațiunei Transilvane».

Un copil ca de 11 ani, anume Costică Niculescu, din Fundătura Spitalului 66, se juca eri cu un pistol încărcat cu sburături de gloanțe. Pistolul descărcându-se, lovi pe un alt copil, Ion Fotea, în vârstă ca de 10 ani, tot din aceea stradă, făcându-i o rană la cap. El a fost dus la spitalul Filantropia.

Femeia Anica Matei, în etatea ca de 70 ani, cu locuința în strada Verdeți, a încetat eri subit din viață. — Corpul s'a dus la Morgă, ca să se afle cauza morții.

La Oltenița a fost ales primar d-l N. Atanasiu.

Poliția a arestat pe o moașă din strada Pache Potropopescu, care dăduse unei femei medicamente pentru a lepăda, ceea ce a cauzat moartea femeii.

Primim de la d. Nicolae Oprea, viticultor în Golești următoarele rinduri, relative la un nou medicament contra filoxerei:

«Am citit în țiare economice streine că în anul 1893 s'a aflat de către un podgorean mai special în viticultură, în via lui din insula Cipru, de sub proprietatea Anglii, un fel de iarbă așa numită *Rhus-coriaria* (poate o fi așa numită pe românește iarbă ferii :) care conține amărăciune, și în interiorul acela unde s'a aflat această iarbă, viile nu ar fi fost de loc atacate, iar unde a lipsit aceasta, viile s'aun uscat de către filoxeră. Acel podgorean observând cazul, imediat l'a raportat consulului Angliei de acolo, care a făcut raport Angliei pentru a trimite o anchetă specială la insula Cipru. Se țice, că și Portugalia ar fi încercat cu această iarbă și a reușit foarte bine. Prin urmare: aflătoriul ierbiu are să capete Premiul de 200 mii franci de la Franța.

«Insula Cipru stă aproape de razele solare de sud și are o căldură superioară, prin urmare: această plantă poate să reușiască în Europa în părțile de *Răsărit* și *sud*, iar în cele de *nord* și *Vest*, crede că nu va reuși de oare-ce clima e mai rece. La noi în România încă va reuși foarte bine.

«În interesul podgorenilor, ar fi foarte util ca Domnul Ministru al Domeniilor să bine-voiască a să interesa de cauză, ca în primă-vara anului present să se facă dispozițiile cerute pentru a se aduce aceea plantă *nimicitoare de filoxeră* și la noi în țară, ca barem părțile ne atacate, și pe cele puțin atacate de filoxeră să le putem mântui de flagelul acesta.»

Curia regească din Pesta a respins recursul de nulitate al d-lui I. Russu Șirianul și Popa Necșa, pe care îi condamnase curtea cu jurați din Cluj.

D-l Russu prin urmare nu va fi liberat din închisoare până după Paști.

Mercuri s'a intrunit la Mitropolie comisiunea însărcinată cu facerea unui proiect pentru ridicarea unei catedrale.

Propunerea pentru deschiderea unei mari piețe în centrul orașului, a fost primită în unanimitate.

Organisarea acestei lucrări se va incepe după-ce propunerea va fi primită de consiliul de miniștri.

S'aun numit subprefecți d-nii Gh. Iupceanu, actual ajutor de subprefect, la plasa

Dumbrava (Mehedinți) și N. Constantinescu, actual ajutor de subprefect, la plasa Herța (Dorohoi).

S'a primit demisia d-lui C. Iorga din funcțiunea de subprefect al plășii Prutu (Dorohoi).

D-nii Th. Nica și G. Em. Lahovari aun fost numiți, încă pe un termen, din partea guvernului, întâiul cadirector al Băncii Naționale și al doilea ca censor.

S'aun rechematin activitate următorii d-ni ofițeri aflați în poliție de disponibilitate: Căpitani Edmond Barozzi și Ion Căplescu, locotenenții P. Vasilescu și St. Vasiliu și sub-locotenentul N. Florescu.

La 12 Ianuarie se face la Bărlad alegerea unui deputat la colegiul I.

Consiliul județean de Dâmbovița a fost autorizat să facă un împrumut de 120 m lei pentru a construi cazărmi.

Insula Sfintul Gheorghe din fața gurilor Dunărei va fi ananată la primăvară și bălțile cele multe care o acoper, vor fi secate

Un foc mare a fost astă noapte la Iași a ars casa d-lui Alexief, care costa 60,000 lei

În strada Cuza Vodă s'a găsit moartea femeiea Catrina veduva.

Cadavrul ei a fost dus la Morgă.

Comisarul secției 6, făcând eri o percheșiție la femeiea Cati Sandu, din strada Libertății, a găsit în casă mai multe obiecte furate de la magazinul *Luvru*.

La Bărlad e mare cesrtă între guvernamental.

La o intrunire ce s'a ținut dizele trecute, prefectul județului a luat cuvintul și a combatut pe un orator, care susținea candidatura d-lui Virgolic. De aci aun urma destăinuiri de fapte necorecte și altele.

Cu numărul de adi abonații noștri ve primi un prea frumos calendar de perete oferit administrației *Correspondenței Române* de către tipograful ce imprimă țiarul nostru.

Răspunător pentru redacție Ion Slavici.

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista *Amicul copiilor* număr 8 și 9 cu următorul bogat sumar:

Pomul de Crăciun; Cine priimește steaua frumoasă; Istoria unui țințar; Pescera Stenfeld Asnar și Dochia (poveste); Doină; Soarele; Brămarel; Copilul străin; Mercedes și Dolores (roman pentru copii); Gândacul și Maimuța (fabulă Scormon (nuvelă) de I. Slavici; Cea d'întăi perche de mânuși; Aux enfants; Phoca (du Brehm); Șoimul și floarea fragului; Argonaut Problemă; Enigmă.

Revista *Amicul copiilor* este o revistă interesantă și instructivă; redactată cu mare îngrijire. După trei ani de existență această revistă și-a făcut în țară un renume bine stabilit.

Pentru abonament a se adresa la librăria I. Socec. Prețul abonamentului pe un an e de 10 l.

BERARIA „CARAGIALE“

INTREPRINDEREA

„MIHALCEA“

TUNELUL OTELULUI UNIVERSAL (GABROVENI)

BERE DE LUTHER CALITATE SPECIALĂ. — MEZELURÎ ALESE. — POPICĂRIE DE SALON

SERVICIUL DE CAFENEA

Preciurile obicinuite în toate berăriile populare din București.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRIȚE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ITALIA

PESTE 30.000 MATRIȚE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOUI DE ORNAMENTE

Prețurile Stabilimentului sunt cu 25 % mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebit de specele de vand și transport.

Se primește în schimb material vechiu cu prețuri avantajoase

BOGAT ASORTIMENT IN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM IN METAL SI GALVANOPLASTIE

LINI DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

Condițiuni favorabile în plăți

Componis și diseni din fonderia Thoma Basilescu.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

A MICUL COPIILOR

PE ANII 1891—92—93

DOUË VOLUME IN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un romanț pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, musica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagiuri, din viața animalelor, paserilor și insectelor, poesii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vindare numai la libraria I. V. SOCEC.

A APARUT

**și se află de vânzare la toate librăriile, chioșcurile și la
toți vânzătorii de ziare din țară**

CALENDARUL LIGEI

PENTRU

UNITATEA CULTURALA A TUTUROR ROMANILOR

ILUSTRAT

CU

PORTRETELE PREȘEDINȚILOR SECȚIILOR LIGEI DIN ȚARĂ

PRECUM ȘI O FOTOGRAFIE REPRESINTÂND

INAUGURAREA BUSTULUI LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU

PARTEA LITERARĂ ESTE DATORITĂ DOMNILOR

V. A. Urechiă, De la Vrancea, Vlahuță, Th. D. Speranția

Nicolae Țincu, Cornelia din Moldova, N. Rădulescu-Niger, Artur Stavri, St. Periețeanu-Buđe

Al. Macedonsky, I. Rusu Șirianul, C. I. Tudor, Gr. I. Holban-Lear, O. Carp

Colonel Gh. Boteanu, Th. M. Stoenescu, Traian Demetrescu, De la Căscioare, și alții

---

PRECIUL UNUI ESEMPALAR 1.50, DE LUX 2 LEI

DEPOSITUL

LA

TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA No. 111.

BUCURESCI